

JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ NA

POWÓDŹ

RCB

Rządowe Centrum
Bezpieczeństwa

POWÓDŹ INFORMACJE

PRZYCZYNY

RODZAJE POWODZI

Powodzią nazywamy zalanie przez wodę terenów nadbrzeżnych, wzdłuż koryta rzeki lub brzegu morza, na skutek wezbrania wód. Jest jedną z najbardziej groźnych i tragicznych w skutkach klęsk żywiołowych. Nie ma skutecznej metody jej uniknięcia, ale stosując różne zabezpieczenia można podjąć próbę ograniczenia strat spowodowanych zalaniem domu czy dobytku. Mieszkając na nisko położonym terenie w pobliżu strumienia, rzeki lub poniżej zapory wodnej, należy być świadomym zagrożenia powodzią. Każda, nawet najmniejsza rzeka może spowodować podtopienie lub zalanie terenu wokół niej.

Przyczyną powodzi/wezbrań są obfite i długotrwałe opady deszczu, nagły spływ wód z topniejących śniegów wiosną lub sztormy (dotyczy terenów nadmorskich, np. Mierzeja Helska). Wezbrania powodują również (w okresie zimowym i wczesnowiosennym) zatory śryżu i kry lodowej na rzekach.

Opadowe:

- wywołane przez obfite opady, związane z lokalnymi burzami; pojawiają się zazwyczaj w lipcu i sierpniu (choć mogą występować w okresie od kwietnia do października); mają krótkotrwałą ale gwałtowny przebieg; bywają przyczyną znacznych strat w zagospodarowaniu przestrzennym terenu;
- wywoływane przez opady rozlewne występują w okresie od czerwca (czasem już w maju) do września i charakteryzują się największym zasięgiem terytorialnym, obejmując nieraz całe dorzecze; podobnie scharakteryzować można wezbrania wynikające z opadów frontalnych, występujących w strefie frontów atmosferycznych.

Roztopowe:

powstają wskutek gwałtownego topnienia pokrywy śnieżnej, które bywa niejednokrotnie przyśpieszone przez deszcze padające w tym okresie. Wezbrania tego typu mają bardzo rozległy zasięg terytorialny. Najczęściej występują w marcu i kwietniu; mogą się jednak zdarzyć w ciągu całej zimy, podczas tzw. odwilży śródzimowych.

Zimowe:

ten rodzaj wezbrań jest wynikiem spiętrzania się wody w wyniku nasilonych tzw. zjawisk lodowych, do których zalicza się m.in. intensywne tworzenie się śryżu lub lodu dennego. Powoduje to zmniejszenie przekroju przepływu lub spiętrzanie się spływającej kry lodowej na ostrych zakrętach rzeki, w przekrojach mostowych itp. Wezbrania tego typu zdarzają się zwykle w grudniu i styczniu (czasem również w lutym i marcu).

Sztormowe:

są one spowodowane wiatrami sztormowymi, wiejącymi na wybrzeżach morskich w kierunku lądu. Wiatry te utrudniają odpływ rzek uchodzących do morza, powodując spiętrzanie wody w korytach rzek i na zalewach przymorskich. Wezbrania te najczęściej zdarzają się zimą (grudzień – luty).

POWÓDŹ PRZED

INFORMACJA

Pierwszą czynnością jest ustalenie ewentualnego zagrożenia powodziowego dla terenu zamieszkania. Czy mieszkamy na terenie zalewowym? Jeżeli tak, ważne jest zebranie informacji:

- na temat potencjalnej wysokości wody w danym miejscu,
- jakie sygnały alarmowe będą stosowane w przypadku wystąpienia zagrożenia,
- w przypadku powodzi – jak będzie organizowana ewakuacja,
- kto będzie przeprowadzał ewakuację,
- gdzie są przewidziane miejsca przyjęcia ludzi, zwierząt i mienia.

POLISY

Źródłem takich informacji mogą być gminne zespoły zarządzania kryzysowego lub doświadczenia rodziny i osób mieszkających w pobliżu.

Mieszkając na terenie zagrożonym zalaniem, należy zadbać o odpowiednią polisę ubezpieczeniową, uwzględniającą, w zależności od potrzeb, ubezpieczenie nieruchomości i mienia.

ALARM

Zanim nadejdzie powódź konieczne jest zapoznanie się ze sposobami alarmowania, które będą zastosowane podczas powodzi np. syreny alarmowe, dzwony kościelne czy komunikaty radiowe.

EWAKUACJA

Należy także posiadać wiedzę na temat miejsc ewakuacji ludzi oraz miejsc wyznaczonych do umieszczenia zwierząt, pojazdów, maszyn rolniczych i innego mienia. Ważna jest także informacja dotycząca bezpiecznych dróg samodzielnej ewakuacji, pozwalających szybko i bezpiecznie dotrzeć do punktów ewakuacji. Warto także ustalić punkt kontaktowy, w którym członkowie rodziny spotkaliby się po wystąpieniu powodzi, gdyby dotarcie do domu było niemożliwe. Przy jego wyborze należy pamiętać, aby nie znajdował się na terenie zalewowym.

KANALIZACJA BURZOWA

W celu zmniejszenia ryzyka podtopienia terenu na skutek wystąpienia intensywnych opadów deszczu, niezbędne jest utrzymywanie sprawnego systemu odprowadzania wód z dachu. Zadbanie, by ukształtowanie terenu wokół domu umożliwiałoby odpływ wód deszczowych z okolic budynku oraz utrzymywanie drożnych studzienek kanalizacyjnych tzw. burzówek.

Niedrożność rowów odwadniających także może być przyczyną podtopień. Konieczne jest ich regularne odmulanie, wykaszanie oraz oczyszczanie ze śmieci i gałęzi.

Aby zabezpieczyć budynek przed waniem się wody do wnętrza, wskazane jest przygotowanie na czas powodzi osłon na drzwi i okna piwnic. W sytuacji, gdy na terenie przewidywane są niewielkie wysokości zalewu można opasać budynek wałem ziemnym lub murem przeciwpowodziowym (betonowym, kamiennym). Konieczną czynnością jest zabezpieczenia budynku przed zalaniem ściekami poprzez montaż zasuw lub zaworów zwrotnych.

POWÓDŹ PRZED

WAŁY

Istotną rolę w zabezpieczeniu przed powodzią pełnią wały przeciwpowodziowe, dlatego powinny być utrzymywane w jak najlepszym stanie.

Aby nie osłabiać ich struktury należy pamiętać, że zabronione jest:

- przejeżdżanie przez wały, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych;
- uprawianie gruntu bezpośrednio przy wałach – konieczne jest zachowanie co najmniej trzymetrowej odległości od podstawy wału;
- sadzenie na wałach drzew;
- stawianie budynków, kopanie studni, sadzawek, dołów oraz rowów – powinno się to odbywać w odległości nie mniejszej niż 50 m od podstawy wałów.

POWÓDŹ PRZED

BUDYNEK

Aby zabezpieczyć budynek przed waniem się wody do wnętrza, wskazane jest przygotowanie na czas powodzi osłon na drzwi i okna piwnic. W sytuacji, gdy na terenie przewidywane są niewielkie wysokości zalewu można opasać budynek wałem ziemnym lub murem przeciwpowodziowym (betonowym, kamiennym). Konieczną czynnością jest zabezpieczenie budynku przed zalaniem ściekami z kanalizacji poprzez montaż zasuw lub zaworów zwrotnych.

W przypadku gdy mieszkamy w nisko położonym rejonie lub w pobliżu strumienia, należy zwracać uwagę na poziom wody w czasie intensywnych opadów. Deszcz nawalny lub intensywne opady w górze rzeki, szczególnie na terenach górskich lub podgórskich, mogą spowodować, że poziom wody podniesie się bardzo szybko.

W DOMU

- miej włączone radio na częstotliwości lokalnej stacji, w celu wysłuchania komunikatów o zagrożeniu i sposobach postępowania,
- przenieś miejsca sypialne i wartościowe rzeczy na górne kondygnacje budynku,
- przygotuj i umieść w bezpiecznym miejscu lekarstwa, dowody tożsamości (również akty urodzenia), kosztowności, pieniądze i papiery wartościowe, dokumenty dotyczące domu i posiadanych gruntów, dokumentację działalności gospodarczej i polisy ubezpieczeniowe,
- jeśli możesz - odeślij dzieci i osoby starsze w bezpieczne miejsce np. do znajomych czy rodziny,
- upewnij się, że wszyscy członkowie rodziny, zwłaszcza dzieci, wiedzą co robić w razie powodzi, ustal sposoby kontaktowania się, drogi ewakuacji,
- naucz najbliższych członków rodziny odłączania źródeł energii, gazu i wody,
- zgromadź w domu niezbędną ilość żywności o długotrwałej ważności do spożycia, wodę i przygotuj odpowiednią odzież, latarki, koce i środki higieniczne,
- dbaj o to, by twój telefon komórkowy cały czas był w pełni naładowany,
- jeśli masz sprzęt pływający - utrzymuj go w sprawności (pontony, łódzie itp.) i używaj go wyłącznie podczas zagrożenia życia,
- pojazdy z terenu posesji przemieść w niezagrażone powodzią miejsca,
- w przypadku ewakuacji określ kto i co ze sobą zabiera.

POWÓDŹ PRZED

GOSPODARSTWO

- przygotuj się do ochrony swojego domu i dobytku przed skutkami powodzi, przygotuj worki z piaskiem,
- paszę dla zwierząt przenieś w niezagrażone zalaniem miejsce,
- przygotuj zwierzęta hodowlane do ewakuacji, porozmawiaj z sąsiadami o wzajemnej pomocy przy załadunku zwierząt gospodarskich do ewakuacji,
- rozważ ewakuację zwierząt zaraz po ogłoszeniu alarmu powodziowego. Jest ona zawsze dużo trudniejsza niż ludzi i zajmuje dużo czasu. Sprzęt pływający będący w dyspozycji straży pożarnej czy wojska bardzo często nie nadaje się do ewakuacji dużych zwierząt,
- pojazdy i maszyny rolnicze z terenu posesji przenieść w niezagrażone powodzią miejsca,
- zabezpiecz substancje niebezpieczne takie jak pestycydy, środki owadobójcze, farby, lakiery, rozpuszczalniki i inne środki chemiczne,
- zabezpiecz zbiorniki z olejem, paliwem i środkami chemicznymi.

PRZED EWAKUACJĄ

Pozostawanie na zalanym terenie to ogromne ryzyko. Oprócz bezpośredniego zagrożenia utonięciem, musisz liczyć się z narażeniem na choroby zakaźne, brakiem prądu, wody i kanalizacji. W razie konieczności możesz nie otrzymać pomocy medycznej na czas.

Decydując się na pozostanie na terenie zagrożonym, nie kieruj się potrzebą ochrony dobytku. Teren zostanie zabezpieczony przez właściwe służby.

Opuszczając dom zabierz ze sobą przygotowane lekarstwa, dokumenty i inne wartościowe rzeczy. Upewnij się, że instalacje elektryczne i gazowe są wyłączone.

POWÓDŹ PODCZAS

Podczas powodzi zastosuj się do poleceń prowadzących akcję ratunkową. Nie chodź po obszarach zalanych, jeżeli woda przemieszcza się szybko. Fala o głębokości kilkunastu centymetrów może przewrócić dorosłego człowieka. Jeżeli musisz przekroczyć zalany obszar, wybierz miejsce bez silnego nurtu.

Pozostawanie w samochodzie podczas wezbrania jest niebezpieczne. Większość samochodów może zostać poniesiona przez wodę. Jeśli zbliżasz się do zatopionej drogi, zawróć i jedź inną. Jeśli samochód stanie, natychmiast z niego wysiądź i idź na tereny wyżej położone.

W DOMU

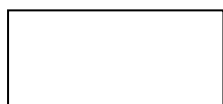
- wyłącz instalację elektryczną i gazową oraz zabezpiecz sieć kanalizacyjną lub szambo,
- w razie zagrożenia życia lub zdrowia dzwoń na numer alarmowy 112,
- w przypadku niebezpieczeństwa natychmiast przemieść się na wyżej położone tereny,
- jeśli posiadasz telefon komórkowy, miej go zawsze przy sobie i postaraj się, aby bateria była naładowana ,
- włącz radiodbiornik zasilany bateriami na częstotliwość lokalnej stacji radiowej, aby uzyskać najnowsze informacje o sytuacji i sposobach postępowania,
- przygotuj się do ewentualnej ewakuacji pamiętając o tym, że osoby dorosłe powinny mieć przy sobie nie więcej niż 50 kg bagażu,
- miej przy sobie apteczkę pierwszej pomocy i niezbędne, używane przez domowników leki, niezbędny zapas jedzenia i wody pitnej, ciepłe ubrania, śpiwory i koce (zgromadzone w górnych partiach domu lub mieszkania),
- nie używaj wody ze studni ani wody gruntowej, ponieważ może być ona skażona.

EWAKUACJA

W przypadku nakazu opuszczenia domu, zrób to natychmiast. Dzieciom znajdującym się pod Twoją opieką przypnij do ubrań karteczkę z ich imieniem i nazwiskiem oraz kontaktem do ich opiekunów. Pamiętaj, aby zabrać ze sobą przygotowane wcześniej rzeczy (niezbędne leki używane przez domowników, ważne dokumenty, kosztowności, pieniądze, telefon komórkowy itp.), przy czym bagaż nie może przekraczać 50 kg. Zarejestruj się w punkcie ewidencyjnym - w ten sposób łatwiej odnajdzie cię rodzina.

WAŻNE INFORMACJE

JEŚLI ZOSTAŁEŚ W GOSPODARSTWIE I POTRZEBUJESZ POMOCY
WYWIĘŚ FLAGĘ O NASTĘPUJĄCYM KOLORZE:

- potrzeba ewakuacji

- potrzeba pomocy medycznej

- potrzeba żywności i wody

LUB POWIADOM ZAŁOGĘ ŚMIGŁOWCA:

TELEFONY ALARMOWE:

Numer alarmowy - 112

Pogotowie Wodociągowe - 994

Pogotowie ratunkowe - 999

Pogotowie Ciepne - 993

Straż Pożarna - 998

Pogotowie Gazowe - 992

Policja - 997

Pogotowie Energetyczne - 991